

**ZDEŇKA MEJSNAROVÁ,
TĚHOTENSTVÍ, POROD A PÉČE O POTOMKA V PRVNÍCH LETECH
JEHO ŽIVOTA V RANĚNOVOVĚKÉ ŠLECHTICKÉ DOMÁCNOSTI
OPTIKOU EGO-DOKUMENTŮ**

(Ústav českých dějin FF UK, Praha 2006, 63 s.)

Vyjádření vedoucí bakalářské práce

Zdeňka Mejsnarová si pro svou bakalářskou práci zvolila badatelsky atraktivní téma ze sféry rodinného života raněnovověké šlechty. Těhotenství, porod a péče o potomka patří v rámci výzkumu šlechtického prostředí nesporně ke stěžejním otázkám z hlediska dějin každodennosti, z hlediska historicko-antropologického a mikrohistorického, a konečně z hlediska gender studies. Autorka si je této skutečnosti vědoma, což přesvědčivě dokládá v úvodní části své práce věnované pramenům, literatuře, metodám i současnému stavu bádání. Bylo by jistě možné důkladněji charakterizovat některé z prací, jež zde Z. Mejsnarová uvádí, a rovněž – v případě dnes již klasických titulů, např. díla Philippa Arièse – podrobněji zhodnotit jejich význam pro další vývoj historiografie soustředěné na zkoumání dětství jakožto svébytného historického fenoménu. Naproti tomu je však třeba ocenit autorčinu systematickou znalost nejnovějších souhrnných pojednání o postavení žen v raném novověku (Beatrix Bastl, Margaret King, Heide Wunder), v nichž je prvořadá pozornost věnována právě otázkám těhotenství, porodů, manželského soužití, prožívání mateřství atd. Poznámkový aparát předkládané bakalářské práce pak jasně dokládá, že Z. Mejsnarová dokázala závěry výše zmíněných badatelek v opodstatněných případech účelně vztáhnout i na české prostředí. Tato skutečnost nejsilněji vyniká v případě rozsáhlé syntézy z pera rakouské historičky B. Bastl; vzhledem k řadě příbuzenských svazků mezi českou a rakouskou šlechtou v prvních stoletích novověku i vzhledem k obdobnému životnímu stylu urozených vrstev v rakouských a v českých zemích jde jednoznačně o nejdůležitější doposud vydané dílo, analyzující život šlechtičen jakožto manželek a především matek.

Autorka si za východisko své bakalářské práce zvolila pouze česky vydané, resp. do češtiny přeložené prameny, což může do určité míry zkreslovat zjištění z nich vyvozovaná, resp. jejich obecnou platnost pro rodinný život šlechtických vrstev raného novověku. Je však třeba zdůraznit, že pramenné edice, s nimiž Z. Mejsnarová pracovala, obsahují jednak vysoce reprezentativní vzorek dobových ego-dokumentů (ať už jde o korespondenci, paměti či

deníky), jednak vcelku vyváženě pokrývají celý časový úsek téměř půldruhého století, v jehož rámci autorka své téma sleduje. Ačkoli stěžejní východisko práce představují ego-dokumenty, dokázala autorka do svého textu velmi účelně zakomponovat rovněž zjištění vytěžená z dalších pramenů (didaktické skladby, kroniky). Výsledkem je promyšleně koncipované pojednání, rozkrývající – s využitím četných a vesměs vhodně volených citací – klíčový aspekt manželského soužití šlechtických párů, totiž zplození a narození potomka a péči o něj v nejranějším dětství.

Za hlavní přednost předkládané bakalářské práce považuji skutečnost, že její autorka nejen dokázala na základě znalosti vydaných pramenů a relevantní literatury systematicky popsat jeden z nejobtížněji prozkoumatelných úseků životního cyklu raně novověké šlechty, ale že navíc zformulovala i některé závěry, jež jsou podle mého názoru nosným východiskem pro další pokračování takto vhodně započatého výzkumu. Jde především o konstatování absence zjevných rozdílů v reakcích rodiny při narození syna a při narození dcery (s. 51) či o interpretaci křtin jakožto aktu teoreticky především religiózního, avšak prakticky především společensko-reprezentativního (s. 53). Ocenění zasluží i autorčiny stylistické schopnosti; práce je napsána kultivovaným a přitom sdělným jazykem. Soudím, že Zdeňka Mejsnarová zde prokázala znalosti a schopnosti odpovídající úrovni *velmi dobrého* absolventa bakalářského studia i vhodné předpoklady pro následné magisterské studium.

V Praze dne 30. srpna 2006

Doc. Mgr. Marie Koldinská, Ph.D.